

Pk-yritysten rahoitus

Kirjoittaja: Samuli Rikama, ekonomisti, työ- ja elinkeinoministeriö

Johdanto

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raportteina. Tiedonkeruusta vastaa Taloustutkimus Oy.

Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään koko pk-sektorin näkökulmasta ja myös päätoimialoittain teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraportteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen yritysten ja koko maan välillä.

Käsillä olevassa raportissa kuvataan digitaalisesti suuntautuneiden pk-yritysten profilia, suhdannenäkymiä, kansainvälistymistä, rahoitustilannetta ja digitalisoitumista.

Kevään 2015 Pk-yritysbarometri perustuu 4404 pk-yrityksen edustajan vastauksiin ja kuvaa kattavasti suomalaisten pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Tutkimusaineisto

Tämän tutkimuksen otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2010, Fonecta Kohdistamiskone -yrittäjärekisteriä sekä Suomen Yrittäjien jäsenrekisteriä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, kokoluokka ja sijainti.

Vastaajajoukon muodostaa 4404 kohderyhmän vaatimukset täyttävää pk-yrityksen edustajaa. Tiedonkeruumenetelmänä on käytetty internetkyselyä. Vastaajat kutsuttiin kyselyyn sähköpostitse tai puhelimitse joulukuun 2014 ja tammikuun 2015 välisenä aikana.

Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

Tässä raportissa pk-yritysten rahoitusta katsotaan erikseen **voimakkaasti kasvuhakuisten, digitaalisesti suuntautuneiden sekä kansainvälisten yritysten näkökulmasta**. Nämä luokat on määritelty alla.

Tässä raportissa **kasvuhakuisilla yrityksillä** tarkoitetaan sellaisia yrityksiä, joiden edustaja on kyselyssä valinnut vaihtoehdon ”olemme voimakkaasti kasvuhakuinen” vaihtoehdoista:

- Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen
- Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan
- Pyrimme säilyttämään asemamme (ja tämä edellyttää kasvua)
- Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita
- Yrityksemme toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana

Määritelmän mukaisissa kasvuhakuisissa pk-yrityksissä toimivia vastaajia on tässä tutkimuksessa 345.

Digitaalisesti suuntautuneilla yrityksillä tarkoitetaan sellaisia yrityksiä, joiden edustaja on kyselyssä ilmoittanut käyttävänsä **vähintään viittä** seuraavista digitaalisista työkaluista:

1. Yrityksen omat Internet kotisivut
2. Sosiaalinen media (esim. Facebook, LinkedIn)
3. Pilvipalvelut (verkkopalveluina Internetissä)
4. Verkkokauppa yrityksen myynnissä (tuotteet ja palvelut)
5. Yrityksen ostot verkossa (tuotteet ja palvelut)
6. Digitaalisten kanavien käyttö palvelujen jakelussa ja markkinoinnissa
7. Big datan käyttö (esim. markkina-analyyseissä)
8. Teollinen Internet (tällä tarkoitetaan uudenlaisia liiketoiminnan ratkaisuja, joilla teolliset laitteet kommunikoivat automaattisesti keskenään)

Määritelmän mukaisesti digitaalisesti suuntautuneissa pk-yrityksissä toimivia vastaajia on tässä tutkimuksessa 346.

Lisäksi **kansainvälisillä yrityksillä** tarkoitetaan yrityksiä jotka ilmoittivat harjoittavansa ainakin yhtä seuraavista toimista:

1. Suora vienti (oman myyntikonttorin tai ulkomaisen edustajan kautta)
2. Lisensointi tai franchising
3. Palkka- tai sopimusvalmistus (tuotteiden teettäminen ulkomailla yrityksen omalla merkillä)
4. Ulkomainen yhteisyritys (joint venture) tai tytäryritys

Kansainvälisiä yrityksiä oli aineistossa 702.

Näillä vastaajamäärillä tulosten virhemarginaali on noin 5 prosenttia suuntaansa. Raportti sisältää joitain laskelmia, joissa edellä mainitut vastaajat on jaettu toimialoittain pienempiin joukkoihin. Kyseisten tulosten osalta on huomioitava, että vastaajamäärä ei aina riitä antamaan luotettavaa, vaan pelkästään suuntaa antavaa kuvaa todellisesta tilanteesta.

Raportissa käytetty toimialajaottelu on seuraava (suluissa kaksinumeroiset TOL luokat): Teollisuus (01-39), Rakentaminen (41-43), Kauppa (45-47), Osaamisintensiiviset palvelut KIBS (61-66, 69-74, 82, 85), Muut palvelut (49-60, 68, 75-81, 84, 86-96). Jos jokin toimialaluokka puuttuu edellisestä listauksesta, se tarkoittaa, että ko. toimialalta ei ole vastaajia tässä tutkimuksessa.

Kaikkien kuvien lähteenä on pk-yritysbarometri. Kuvissa termi 'kasvuhakuiset' tarkoittaa voimakkaasti kasvuhakuisia yrityksiä, 'digitaaliset' tarkoittaa digitaalisesti suuntautuneita yrityksiä sekä 'kansainväliset' kansainvälisiä yrityksiä.

Tämä katsaus löytyy TEM:n artikkeli-kokoelmasta: http://www.tem.fi/ajankohtaista/julkaisut/tem_oppaat_ja_muut_julkaisu

Keskeiset viestit pk-yritysten rahoituksen näkökulmasta

Ulkopuolinen rahoitus

- Voimakkaasti kasvuhakuisista yrityksistä 60 prosentilla ja kansainvälisistä yrityksistä joka toisella oli lainaa rahoituslaitoksilta.
- Rahoitustarve on selkeästi suurin kasvuhakuisilla yrityksillä. Viimeisen vuoden aikana lähes puolet kasvuhakuisista yrityksistä oli ottanut ulkopuolista rahoitusta ja yli puolet aikoi ottaa rahoitusta seuraavan vuoden aikana.
- Osaamisintensiivisissä KIBS yrityksissä lainaa oli vain noin 30 prosentilla yrityksistä, kun teollisuudessa vastaava osuus oli 60 prosenttia.
- Yritykset kaikilla toimialoilla aikoiivat ottaa ulkopuolista rahoitusta vähemmän seuraavan vuoden aikana, kuin mitä olivat ottaneet edellisen vuoden aikana.

Rahoituksen lähde

- Rahoitusta hakeneista yrityksistä noin kaksi kolmannesta haki pankkirahoitusta ja viides rahoitusta rahoitusyhtiöistä.
- Julkista rahoitusta pk-yritykset hakivat yleisimmin Finnverasta ja selvästi harvemmin ELY-keskuksista tai Tekesistä. Jopa yksityisiltä pääomasijoittajilta pk-yritykset hakivat rahoitusta hieman yleisemmin kuin Tekesistä.
- Kasvuhakuiset, kansainväliset ja digitaalisesti suuntautuneet yritykset hakivat rahoitusta Tekesistä noin kolme kertaa yleisemmin kuin pk-yritykset yleensä. Finnverasta ja ELY-keskuksista nämä yritykset hakivat rahoitusta noin kaksi kertaa yleisemmin kuin muut pk-yritykset.
- Tyypillisesti kasvuhakuiset, kansainväliset ja digitaalisesti suuntautuneet yritykset aikoiivat hakea rahoitusta kaksi kertaa yleisemmin Finnverasta, ELY-keskuksista ja Tekesistä kuin muut pk-yritykset seuraavan vuoden aikana.

Rahoituksen käyttötarkoitus

- Kaikista pk-yrityksistä noin 40 prosenttia oli hakenut rahoitusta käyttöpääomaksi.
- Kasvuhakuisten, kansainvälisten ja digitaalisesti suuntautuneiden yritysten rahoitus painottuu nimenomaan kehittämishankkeisiin ja kansainvälistymiseen, joita rahoitettiin kaksi – kolme kertaa yleisemmin kuin pk-yrityksissä keskimäärin.
- Kehittämishankkeisiin rahoitusta hakivat etenkin teollisuuden ja osaamisintensiivisten KIBS palvelujen yritykset, noin 25 % yrityksistä. KIBS yritykset hakivat kansainvälistymiseen rahoitusta (15 %) kaksi kertaa yleisemmin kuin teollisuusyritykset.
- Kasvuhakuiset, kansainväliset ja digitaalisesti suuntautuneet yritykset aikovat hakea rahoitusta kansainvälistymiseen noin kolme kertaa yleisemmin kuin pk-yritykset keskimäärin.

Luottopolitiikan muutokset

- Noin neljännes pk-yrityksistä arvioi luottopolitiikan kiristyneen viimeisen vuoden aikana joko melko paljon tai erittäin paljon.
- Taloutemme kärkeä edustavat yritykset eli kansainväliset, kasvuhakuiset ja digitaalisesti suuntautuneet yritykset kokivat yritykseen liittyvän luottopolitiikan kiristyneen selvästi muita pk-yrityksiä useammin.
- Toimialoittain teollisuudessa koettiin yleisimmin luottopolitiikan kiristyminen, josta raportoi noin kolmannes yrityksistä.
- Rahoituksen saatavuus on vaikuttanut myös suoraan suunniteltujen hankkeiden toteumaan. Alle viidenneksellä pk-yrityksistä suunniteltu hanke ei tästä syystä toteutunut, toteutui osittain tai siirtyi myöhemmin toteutettavaksi.

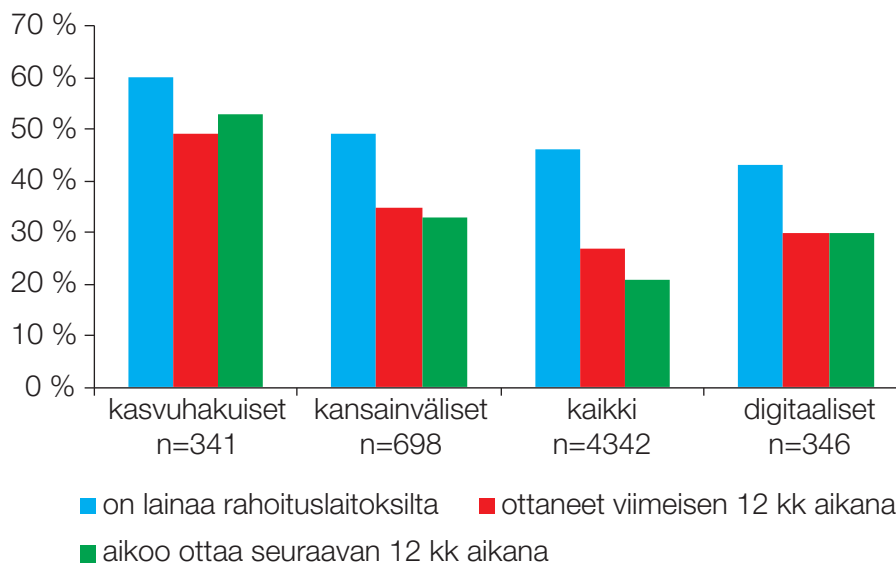
1 Ulkopuolinen rahoitus

Pk-yritysbarometrin keskeisenä tavoitteena on seurata yritysrahoituksen kehitystä, käyttötarkoitusta sekä tunnistaa rahoituksen esteitä. Ulkopuolisen rahoituksen rooli ja merkitys pk-yritysten toiminnassa on kiistaton. Rahoituksen merkitys korostuu, kun tarkastellaan erikseen voimakkaasti kasvuhakuisia, kansainvälisiä sekä digitaalisesti suuntautuneita taloutemme kärkiyrityksiä.

Voimakkaasti kasvuhakuisista yrityksistä 60 prosentilla ja kansainvälisistä yrityksistä joka toisella oli lainaa rahoituslaitoksilta. Pk-yrityksillä yleisesti sekä digitaalisesti suuntautuneilla yrityksillä lainaa oli jonkin verran harvemmin, noin 40–45 prosentilla yrityksistä.

Rahoitustarve on selkeästi suurin kasvuhakuisilla yrityksillä. Viimeisen vuoden aikana lähes puolet kasvuhakuisista yrityksistä oli ottanut ulkopuolista rahoitusta ja yli puolet aikoo ottaa rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Rahoitustarve seuraavan vuoden aikana oli selvästi keskiarvoa suurempi myös kansainvälisissä ja digitaalisesti suuntautuneissa yrityksissä. Näistä yrityksistä noin kolmannes mutta kaikista pk-yrityksistä vain viidennes aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana.

Kuvio 1.1 Yritysten ulkopuolinen rahoitus ja aiomukset ottaa rahoitusta seuraavan 12 kk aikana

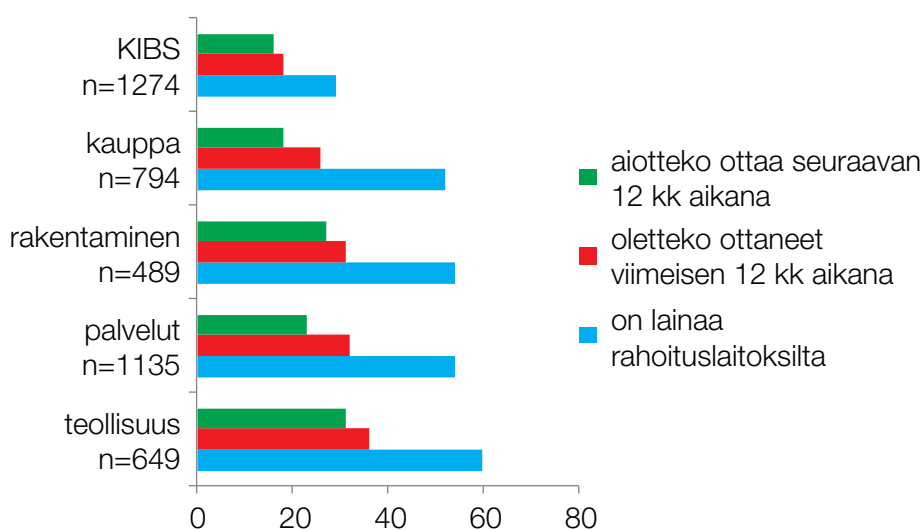

Osaamisintensiivisillä KIBS aloilla lainatarve vähäinen

Yritysten rahoitustilanne ja tarve heijastaa toimialojen liiketoiminnan luonnetta ja poikkeaa toimialoittain huomattavasti. Osaamisintensiivisissä KIBS (knowledge intensive business services) yrityksissä lainaa oli vain noin 30 prosentilla yrityksistä, kun teollisuudessa vastaava osuus oli 60 prosenttia. Osaamisintensiivisillä KIBS aloilla aiottiin ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana huomattavasti muita toimialoja harvemmin.

Yritykset kaikilla toimialoilla aikoivat ottaa lainaa vähemmän seuraavan vuoden aikana, kuin mitä olivat ottaneet edellisen vuoden aikana. Yleisimmin lainaa aikoivat ottaa teollisuuden ja rakennusalan yritykset, alle kolmannes yrityksistä. Kaupan alalla ja KIBS palveluissa aikomukset olivat heikoimmat, alle 20 prosenttia yrityksistä aikoi ottaa ulkopuolista rahoitusta.

Kuvio 1.2 Yritysten ulkopuolinen rahoitus ja aikomukset ottaa rahoitusta seuraavan 12 kk aikana

2 Rahoituksen lähde

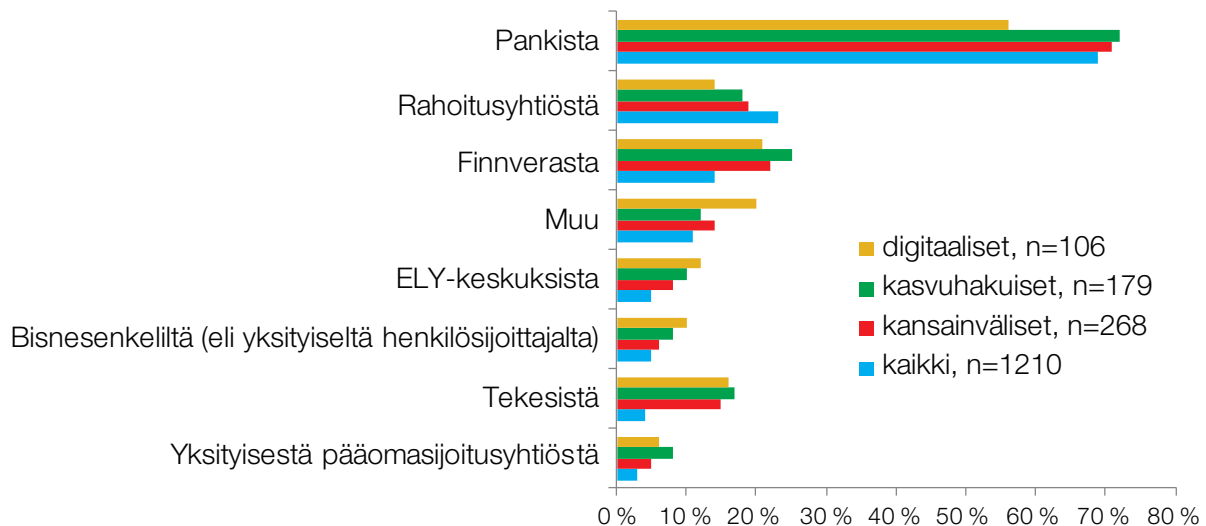
Pankit ovat perinteisesti olleet keskeinen yritysrahoituksen lähde, näin on edelleenkin. Pankkien rinnalla sekä julkiset rahoituslaitokset että yksityinen pääomasijoitustoiminta ovat kasvattaneet merkitystään. Julkisen toimijan rooli on ollut paikata niitä katvealueita, joihin yksityinen raha ei hakeudu. Toisaalta pääomasijoitustoimintaa tehdään usein yhteisesti julkisen toimijan ja yksityisen sijoittajan kanssa.

Rahoitusta hakeneista yrityksistä noin kaksi kolmannesta haki pankkirahoitusta ja viidennes rahoitusta rahoitusyhtiöistä. Julkista rahoitusta pk-yritykset hakivat yleisimmin Finnverasta ja selvästi harvemmin ELY-keskuksista tai Tekesistä. Jopa yksityisiltä pääomasijoittajilta pk-yritykset hakivat rahoitusta hieman yleisemmin kuin Tekesistä.

Rahoitustarpeet korostuvat kun katsotaan erikseen kasvuhakuisia, kansainvälisiä ja digitaalisesti suuntautuneita yrityksiä. Pankkirahoituksen kohdalla näillä ryhmillä ei ole suuria eroja keskiarvo pk-yritykseen nähden. Sen sijaan Tekesistä kasvuhakuiset, kansainväliset ja digitaalisesti suuntautuneet yritykset hakivat rahoitusta noin kolme kertaa yleisemmin kuin pk-yritykset yleensä. Finnverasta ja ELY-keskuksista nämä yritykset hakivat rahoitusta noin kaksi kertaa yleisemmin kuin muut pk-yritykset.

Yksityinen pääomasijoitustoiminta kohdentuu helpoimmin ripeään kasvuun ja kansainvälistymiseen nojaaviin yrityksiin, joiden liiketoimintapotentiaali on kunnossa. Pääomasijoittajat olivat kasvuhakuisille, kansainvälisille ja digitaalisesti suuntautuneille yrityksille selvästi tärkeämpi rahoituksen lähde kuin pk-yrityksille keskimäärin. Tämä pätee yksityisiin henkilösijoittajiin - bisnesenkeleihin - mutta myös yksityisiin pääomasijoitusyhtiöihin.

Kuvio 2.1 Mistä otettu rahoitusta viimeisen 12 kk aikana

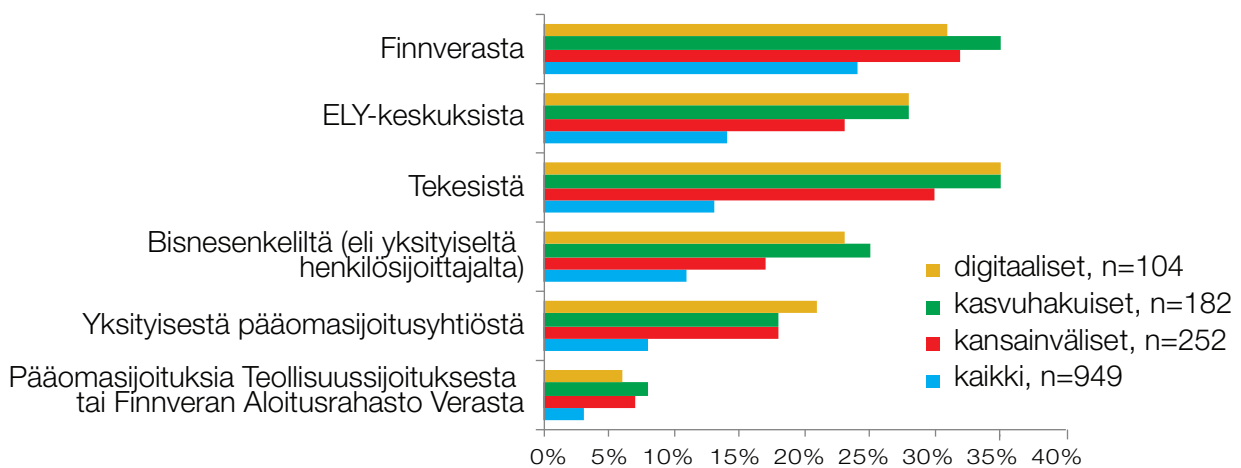

Pankit edelleen kärjessä

Toimialoittain tarkasteltuna Finnveran rahoitusta haettiin varsin yleisesti kaikilla toimialoilla, mutta harvemmin palveluissa. Tekesin sekä ELY keskusten rahoituksessa painottuu selkeästi sekä osaamisintensiiviset KIBS toimialat että teollisuus, kun muiden toimialojen merkitys on hyvin pieni. Bisnesenkeliä ja yksityiset pääomasijoittajien merkitys on suhteellisesti suurin KIBS palveluissa.

Yrityksistä yleisimmin rahoitusta aiottiin seuraavan vuoden aikana hankkia pankeista, noin kolme yritystä neljästä. Finnvera, ELY-keskukset ja Tekes ovat selvästi kasvuhakuisten, kansainvälisten ja digitaalisesti suuntautuneiden yritysten suosiossa. Tyypillisesti nämä yritykset aikoivat hakea rahoitusta kaksi kertaa yleisemmin Finnverasta, ELY-keskuksista ja Teke-
sistä kuin muut yritykset.

Kuvio 2.2 Mistä aikoo ottaa rahoitusta seuraavan 12 kk aikana

Osaamisintensiiviset KIBS yritykset aikoivat hakea rahoitusta monelta taholta ja muita toimialoja yleisemmin etenkin ELY-keskuksista ja Tekesistä. Lisäksi 15–20 prosenttia KIBS yrityksistä aikoi hankkia rahoitusta enkelisijoittajilta tai yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä. Teollisuuden (35 %) ja kaupan alan (30 %) yritykset aikoivat hakea yleisimmin Finnveran rahoitusta.

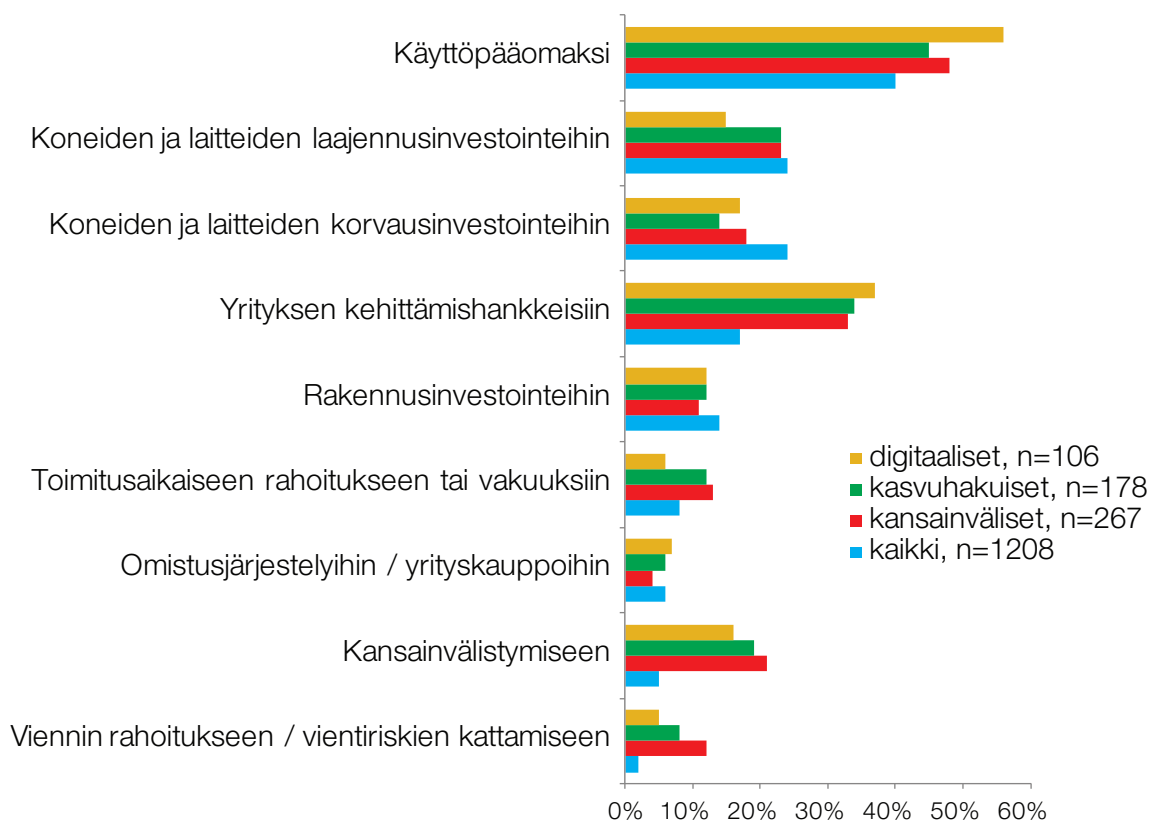
3 Rahoituksen käyttötarkoitus

Ihanteellisissa olosuhteissa rahoitusta haetaan yritysten kannattaviin investointeihin, kehittämistoimintaan ja kansainvälistymiseen ja vähemmässä määrin käyttöpääomaksi. Pk-yritykset kuitenkin haavevat ulkoista rahoitusta yleisimmin nimenomaan käyttöpääomaksi. Talouden heikko tila selittää osan käyttöpääoman rahoitustarpeesta yrityksissä, mutta pitkällä aikavälillä riittävä investointeihin ja kehittämistoimintaan kohdentuva rahoitus on keskeistä yritystoiminnan uusiutumisen kannalta.

Kaikista pk-yrityksistä noin 40 prosenttia oli hakenut rahoitusta käyttöpääomaksi. Kasvuhaakuisten, kansainvälisten ja digitaalisesti suuntautuneiden yritysten rahoitus painottuu vielä yleisemmin käyttöpääomaan; noin 45-55 prosenttia näistä yrityksistä oli hakenut rahoitusta käyttöpääomaksi.

Aineelliset investoinnit ovat vähemmän tärkeitä kasvuhakuisille, kansainvälisille ja digitaalisesti suuntautuneille kuin muille pk-yrityksille. Kasvuhakuisten, kansainvälisten ja digitaalisesti suuntautuneiden yritysten rahoitus painottuu nimenomaan kehittämishankkeisiin ja kansainvälistymiseen, joita rahoitettiin kaksi -kolme kertaa yleisemmin kuin pk-yrityksissä keskimäärin.

Kuvio 3.1 Mihin tarkoitukseen ottanut pääasiassa rahoitusta

Kehittämistoimintaan ja kansainvälistymiseen panostetaan

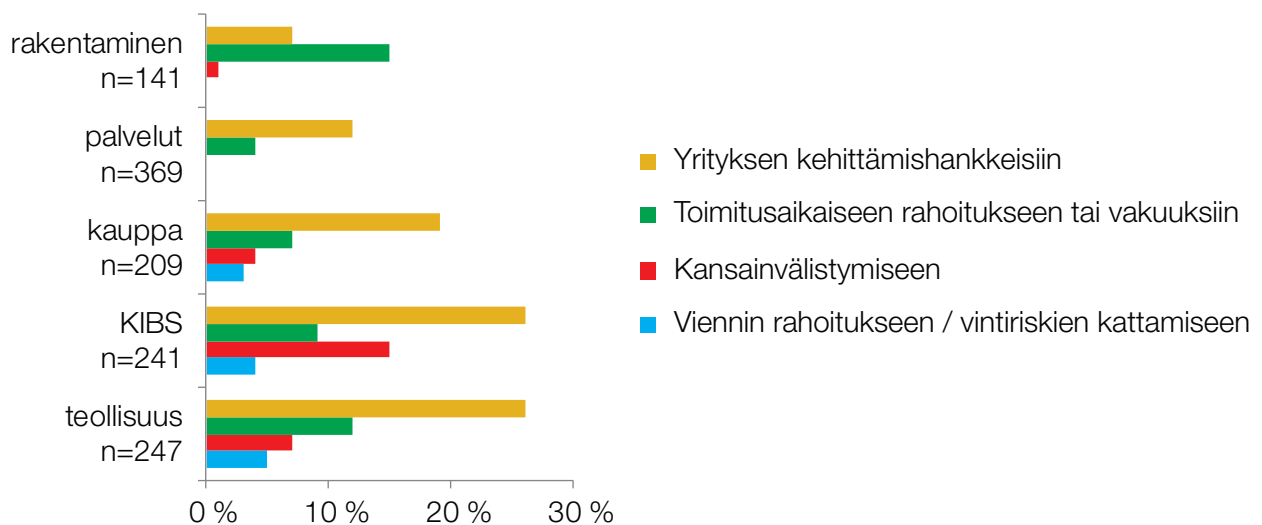
Rahoituksen käyttötarpeet poikkeavat toimialoittain huomattavasti. Kehittämishankkeisiin rahoitusta hakivat etenkin teollisuuden ja osaamisintensiivisten KIBS palvelujen yritykset, noin 25 % yrityksistä. Hieman yllättäen KIBS yritykset hakivat kansainvälistymiseen rahoitusta (15 %) kaksi kertaa yleisemmin kuin teollisuusyritykset. Muilla toimialoilla kansainvälistymisen rahoitus oli marginaalista.

Käyttöpääomaksi rahoitusta haettiin yleisimmin kaupan alalla. Koneiden ja laitteiden uusinvestoinnit olivat yleisimpiä teollisuudessa, kun näiden korvausinvestoinnit olivat yleisimpiä palveluyrityksissä. Rakennusinvestoinnit eivät olleet suosiossa millään toimialalla, vähiten KIBS palveluissa.

Rahoituksen hakuaikomukset ja käyttökohde seuraavalle vuodelle poikkeavat edellisvuodesta. Rahoituksen tarve myös painottuu edelleen selkeästi kasvuhakuisiin, kansainvälisiin ja digitaalisesti suuntautuneisiin yrityksiin.

Yritykset aikovat panostaa seuraavan vuoden aikana etenkin kehittämistoimintaan ja kansainvälistymiseen. Käyttöpääomaksi ja kehittämistoimintaan haettiin rahoitusta suunnilleen yhtä yleisesti. Kasvuhakuiset, kansainväliset ja digitaalisesti suuntautuneet yritykset aikovat hakea rahoitusta kansainvälistymiseen noin kolme kertaa yleisemmin kuin pk-yritykset keskimäärin.

Kuvio 3.2 Mihin tarkoitukseen ottanut pääasiassa rahoitusta

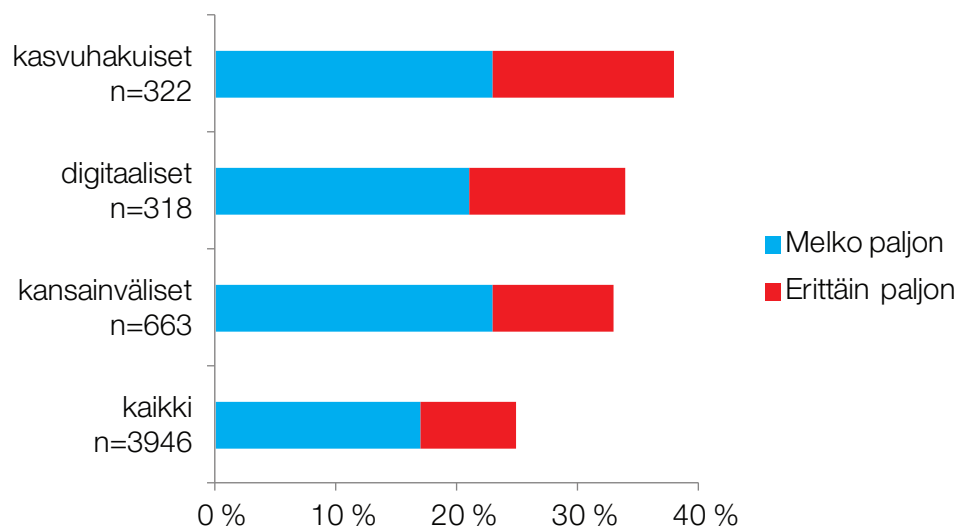
4 Luottopolitiikan muutokset ja vaikutukset hankkeisiin

Yhdysvalloista lähtenyt finanssikriisi ja parhaillaan laantuva eurokriisi ovat pitäneet rahoitusmarkkinat melkoisessa myllerryksessä jo vuosia. Etenkin pankit ovat kiristäneet luottopolitiikkaansa, mikä on heijastunut rahoituksen saatavuuteen yrityksissä. Suomi on kuitenkin selvinnyt tilanteesta monia muita euromaita paremmin, mutta luottopolitiikka on silti kiristynyt yritysten mielestä myös Suomessa.

Noin neljännes pk-yrityksistä arvioi luottopolitiikan kiristyneen viimeisen vuoden aikana joko melko paljon tai erittäin paljon. Taloutemme kärkeä edustavat yritykset eli kansainväliset, kasvuhakuiset ja digitaalisesti suuntautuneet yritykset kokivat yritykseen liittyvän luottopolitiikan kiristyneen selvästi tätä useammin. Kasvuhakuisista yrityksistä melkein 40 prosenttia ilmoitti luottopolitiikan kiristyneen. Tämä on toki huolestuttavaa, etenkin mikäli yritysten kasvu tästä syystä vaarantuu.

Toimialoittain teollisuudessa koettiin yleisimmin luottopolitiikan kiristyminen, josta raportoi noin kolmannes yrityksistä. Sen sijaan monista taloutemme dynaamisista toimialoista koostuvat KIBS palveluyritykset kokivat selvästi harvimmin luottopolitiikan kiristyneen.

Kuvio 4.1 Rahoittajien luottopolitiikka yritykseenne liittyen kiristynyt viimeisen 12 kk aikana

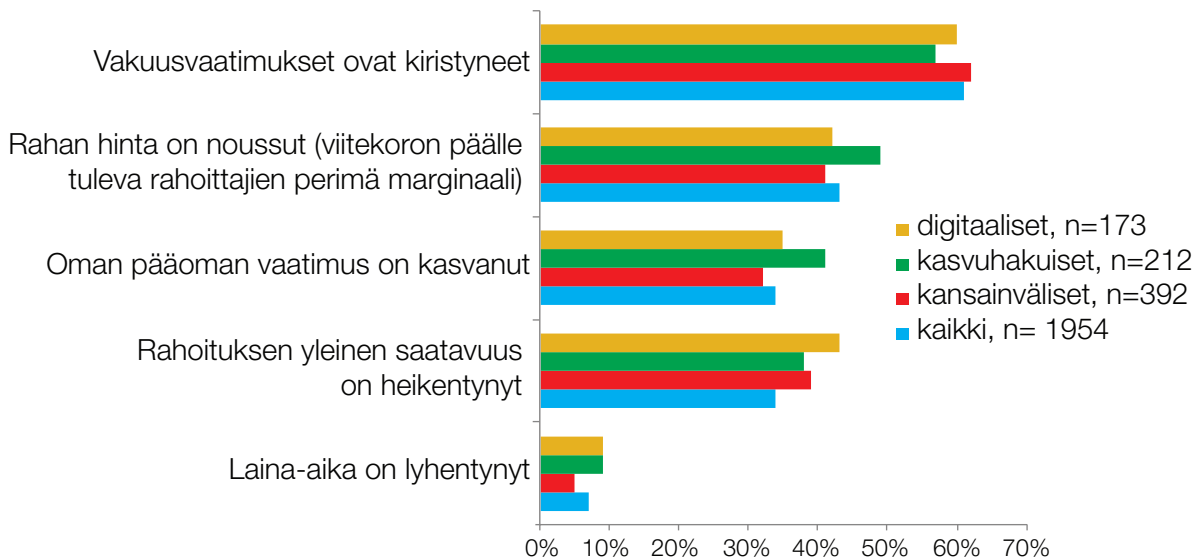

Vakuusvaateet kiristyneet

Kiristyneet ehdot heijastuvat yritysrahoitukseen monin tavoin. Kiristyneet ehdot koettiin myös melko yhdenmukaisesti kaikissa pk-yrityksissä sekä kansainvälisissä, kasvuhakuisissa että digitaalisesti suuntautuneissa yrityksissä.

Noin 60 prosenttia yrityksistä ilmoitti kiristyneistä vakuusvaatimuksista, noin 40 prosenttia arvioi rahan hinnan nousseen ja yleisen saatavuuden heikentyneen. Myös oman pääoman vaatimus oli kasvanut joka kolmannella yrityksellä, mutta etenkin kasvuhakuisilla yrityksillä.

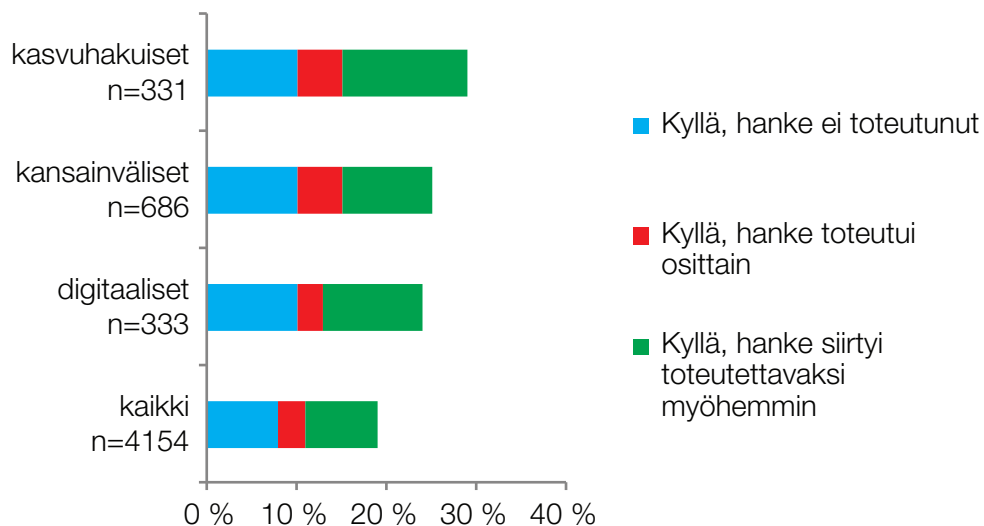
Kuvio 4.2 Miten kiristyneet ehdot näkyvät rahoituksessanne

Rahoituksen saatavuus on vaikuttanut myös suoraan suunniteltujen hankkeiden toteumaan. Alle viidenneksellä pk-yrityksistä suunniteltu hanke ei tästä syystä toteutunut, toteutui osittain tai siirtyi myöhemmin toteutettavaksi.

Kasvuhakuisille, kansainvälisille sekä digitaalisesti suuntautuneille yrityksille rahoituksen heikko saatavuus aiheutti selvästi useammin harmeja eikä suunniteltu hanke toteutunut. Teollisuudessa heikko rahoitus haittasi suunniteltuja hankkeita muita toimialoja useammin.

Kuvio 4.3 Miten rahoituksen saanti on vaikuttanut jonkin hankkeen toteutumista

Liite I: Pk-yritysbarometrin rahoitukseen liittyvät kysymykset

G: RAHOITUS

G1. Onko yrityksellänne ollut maksuvaikeuksia viimeisen 3 kuukauden aikana?

- Ei
- Kyllä

G2. Mikä on yrityksenne pääpankki? (vain yksi valittavissa)

1. Nordea
2. Osuuspankki
3. Paikallisosuuspankki
4. Danske Bank
5. Säästöpankki
6. Handelsbanken
7. Muu, mikä

G3. Onko yrityksellänne lainaa rahoituslaitoksilta? (vain yksi valittavissa)

1. Ei
2. Kyllä

G4. Oletteko ottaneet ulkopuolista rahoitusta viimeisen 12 kk:n aikana? (vain yksi valittavissa)

1. Ei
2. Kyllä

G5. JOS G4=2 Mistä olette ottaneet rahoitusta? Voitte valita useita vaihtoehtoja.

1. Pankista
2. Rahoitusyhtiöstä
3. Vakuutusyhtiöstä/eläkevakuutusyhtiöstä
4. Yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä
5. Bisnesenkeliä (eli yksityiseltä henkilösijoittajalta)
6. Finnverasta
7. Tekesistä
8. ELY-keskuksista
9. Pääomasijoituksia Teollisuussijoituksesta tai Finnveran Aloituserästä Verasta
10. Muualta, mistä? _____

G6. JOS G4=2 Mihin käyttötarkoitukseen olette pääasiassa hakeneet rahoitusta? (valitkaa kaikki sopivat kohdat)

1. Koneiden ja laitteiden korvausinvestointeihin
2. Koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin
3. Rakennusinvestointeihin
4. Ympäristövaikutteisiin investointeihin päästöjen, raaka-aineiden tai energian käytön vähentämiseksi
5. Käyttöpääomaksi (yrityksen kasvun vaatima lisäkäyttöpääoma, kausirahoitus tai suhdanteista johtuva käyttöpääomatarve)
6. Omistusjärjestelyihin / yrityskauppoihin
7. Viennin rahoitukseen / vientiriskien kattamiseen
8. Kansainvälistymiseen
9. Yrityksen kehittämishankkeisiin
10. Toimitusaikaiseen rahoitukseen tai vakuuksiin
11. Muuhun tarkoitukseen

G7. Onko mielestänne rahoittajien luottopolitiikka yritykseenne liittyen kiristynyt viimeisen 12 kk:n aikana? (valitkaa vain yksi kohta)

1. Ei lainkaan HYPPY G9
2. Erittäin vähän
3. Melko vähän
4. Melko paljon
5. Erittäin paljon

G8. Miten kiristyneet ehdot ovat näkyneet rahoituksessanne? Voitte valita useita vaihtoehtoja.

1. Rahan hinta on noussut (viitekoron päälle tuleva rahoittajien perimä marginaali)
2. Vakuusvaatimukset ovat kiristyneet
3. Rahoituksen yleinen saatavuus on heikentynyt
4. Vientisaatavien vakuuttaminen on vaikeutunut
5. Laina-aika on lyhentynyt
6. Oman pääoman vaatimus on kasvanut

G9. Onko rahoituksen saanti tai sen ehdot vaikeuttaneet yrityksenne jonkin hankkeen toteutumista valitkaa vain yksi kohta

1. Kyllä, hanke ei toteutunut
2. Kyllä, hanke toteutui osittain
3. Kyllä, hanke siirtyi toteutettavaksi myöhemmin
4. Ei

G10. Aiotteko ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kk:n aikana? (vain yksi valittavissa)

1. Ei
2. Kyllä

G11. JOS G10= 2 Mistä aiotte ottaa ulkopuolista rahoitusta? Voitte valita useita vaihtoehtoja.

1. Pankista
2. Rahoitusyhtiöstä
3. Vakuutusyhtiöstä/eläkevakuutusyhtiöstä
4. Yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä
5. Bisnesenkeliltä (eli yksityiseltä henkilösijoittajalta)
6. Finnverasta
7. Tekesistä
8. ELY-keskuksista
9. Pääomasijoituksia Teollisuussijoituksesta tai Finnveran Aloituserahasto Verasta
10. Muualta, mistä? _____

G12. JOS G10= 2 Mihin käyttötarkoituksiin aiotte pääasiassa ottaa ulkoista rahoitusta? Valitkaa enintään kaksi tärkeintä vaihtoehtoa.

1. Koneiden ja laitteiden korvausinvestointeihin
2. Koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin
3. Rakennusinvestointeihin
4. Ympäristövaikutteisiin investointeihin päästöjen, raaka-aineiden tai energian käytön vähentämiseksi
5. Käyttöpääomaksi (yrityksen kasvun vaatima lisäkäyttöpääoma, kausirahoitus tai suhdanteista johtuva käyttöpääomatarve)
6. Omistusjärjestelyihin / yrityskauppoihin
7. Viennin rahoitukseen / vientiriskien kattamiseen
8. Kansainvälistymiseen
9. Yrityksen kehittämishankkeisiin
10. Toimitusaikaiseen rahoitukseen tai vakuuksiin
11. Muuhun tarkoitukseen

TEM oppaat ja muut julkaisut 6/2015
ISSN 2342-7922 (verkkójulkaisu)
ISBN 978-952-227-968-2